

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szechenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20 f
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40 f

A verduni birkózás

Albániában megfutamított olasz csapatok

Budapest, márc. 11

Orosz hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Délkeleti hadszíntér:

A Semeni alsó folyása mellett vi-szamarai olasz csapatok tegnapelőtt keleti s árnyukat veszélyeztetve láva, néhány ágyulövés leadása után a legnagyobb sietséggel megkezdtek a visszavonulást. Átmenetileg még ellenállásra állapodtak meg. A Fevrostól északra fekvő magaslatokon, de innen is gyorsan tovább siettek és az összes hidakat maguk mögött sztrambolva, a Vojvina déli partjára vonultak vissza. Ezek Albániában és Montenegróban mint eddig, úgy most is csend uralkodik.

Olasz hadszíntér:

Olasz tüzérség tegnap a tengeremléki harc vonalon a szokott pontok ellen újra élénkebben tüzelt. A doberdói fensík szakaszán ak avelő és kézigránát harcok fejlődtek ki.

Höfer, altábornagy

Berlin, március 11.

Nagy főhadiszállás jelenti;

Nyugati hadszíntér:

Szász ezredek egészen mintegy 1400 méter szélességben és körülbelül egy km. mélységben az erősen kiépített állásokat azokban az erdőrésekben, amelyen a Reims-től husz km-terre fekvő Vileau B-istól délnyugatra és délre terülnek el. 12 tisztt és 725 főnyi légénység sebes letlenül kezünkbe esett. A zászmány egy revolve ágyú, 5 géppuska és 13 aknavető.

A Maas nyugati partján kitakarítottuk. A nagy erőkkel az erdők déli szélén, val mint tovább nyugatra fekvő német hadállások ellen megkísérelt támadásokat, e foglaltuk azon fészkeket, melyeket még franciák tartottak, védőtűzelésünk előjött. Maas keleti partján igen élénk tüzérségi harcra került sor. Különösen a Brastól északkeletre fekvő vidéken Vaux falutól és erdőtől nyugatra és a Woewie síkság több pontján döntő győzelem volt. Azonban az új folyamán véresen visszavertük, franciáknak Blenze falu ellen intézett elszigetelt rajtaütéssel kísérletét. Védőágyuink teljes találat folytán egy francia repülőgép Chateaux Salastól délnyugatra

az ellenfelek vonatai között égve lezuhant. Bennülők meghaltak. Holttesteiket és a géprorcsájt mi takarítottuk el.

Keleti hadszíntér:

Nincs újság.

Legfőbb hadvezetéség.

Két millió orosz halott

Budapest, márc. 11.

Stockholmból jelentik:

A „Dagens Nyheter” rendkívül érdekes cikket közöl az oroszok veszteségeiről. A lap szerint a számadatok hivatalos pontosságúak, de Oroszországban természetesen sehhol sem hozták nyilvánosságra. E szerint az orosz hadseregek halottainak száma a közemberek közül 1915 december 31-ikéig egy millió kilencszáznegyvenkétezerhatszázötven. A háboru kezdete óta 126 483 tisztesett el. A háboruban meghalt tábornokok száma 277.

Utolsó terminus

A polgármester a lakossághoz

Makó március 11.

Makó város polgármestere a felesleges gabona és lisztkészletek bejelentése ügyében ma a következő felhívást bocsátotta ki a város lakosságához:

Az ország lakosságának és a katonaság élelmezésének biztosítása céljából még igen nagy mennyiségű gabonára van szükség és a gabona szükségletet az egyeseknél levő felesleges készletekből kell fedezni, előteremteni.

Már több ízben felhívtuk a város lakosságát, hogy a birtokukban levő gabona és liszt mennyiségét a valóságnak megfelelően jelentse be a hatóságnál, figyelmeztettünk mindenkit, hogy ha a bejelentést elmulasztja, nemcsak hazafiatlan cselekedet, hanem ki hágást követ el. A miért: a legszigorúbban megbüntetik és felesleges készletét elkobozzák, ennek dacára sajnosan kellett tapasztalnunk, hogy még mindig sokan

vannak olyan egyének, akik gabona és lisztkészleteiket egyáltalán nem, vagy pedig nem a tényleg meglévő mennyiségnek megfelelően jelentették be s talán a jövő iránti indokolatlan aggodalmaskodás miatt készleteiket eltitkolják.

Makó város közönsége hazafias kötelességeinek mindenor eleget tett, a háboru alatt minden tőle telhető áldozatot meghozott, lehetetlennek tartjuk tehát, hogy most, amidőn a harciéren küzdő gyermekeink, a hadba vonult apák, az ország más részében lakó, szükségét szenvedő a háboru borzalmait átélő sujtott testvéreink élelmezésének biztosításáról van szó, akadjan olyan makói ember is, aki a gabona- és lisztkészletét eltagadja, s úgy véljük, hogy eddig vannak is olyanok, kik bejelentést nem tettek, vagy bejelentésüket nem a való tényleg megfelelően tették meg, annak oka sokaknál bizonyára az, hogy a rendeletet tévesen értelmezték, és nem voltak tisztában, mit kell tenniük.

Mintán a gabona és lisztkészletben — ismétlem — rendkívül nagy hiány van s a kormánynak kötelessége gondoskodni, hogy a szükségét szenvedők és harcoló katonák élelemmel legyenek ellátva, a fölösleges készletek felkutatásával csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség bizattak meg, a kik házról-házra, tanyáról-tanyára járva fogják a vizsgálatot, kutatást megejteni, s feljelentik mindazt, skinél a legkisebb mennyiségű eltitkolt készletet is találnak.

Hogy a készletek be nem jelentése, eltitkolásából folyólag lakosságunkat a hazafiatlanság vádjával ne illethessék, s hogy a lakosság a büntetések szigorát elkerülje, még egyszer és utoljára felszólítunk és kérünk mindenkit, aki gabona és lisztkészletét eddig be nem jelentette, vagy a bejelentést hibásan tette meg, e mulasztását azonnal a legrövidebb idő alatt pótolja, addig, míg házá-

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-cégnél.

hoz a vizsgáló közegek ki nem mennek, megmutatván ezáltal, hogy a makói nép a haza, annak védői és szükségben lévő honfirtársai érdekében mindent megtesz, azokkal kenyerét nem a törvény szigorától való félelem, hanem önként, hazafiasságtól áthatott emberi érzésből folyólag osztja meg.

Nincs semmi ok a kishitű aggodalmaskodásra, szorgos kitartó munkák folytán Isten áldása mellett bőségesen termő határainkat, a háboru szele által még csak nem is érintett termőföldjeinket nem sokára ringó kalászkok fogják borítani pótolva lesz az a nélkülözhető és felesleges gabona és liszt amit most a törvény intézkedése folytán is, át kell adnunk meg lesz a jövőre szükséges élelmünk, mindennapi kenyerünk. Éppen ezért ismételtelen felszólítunk és kérünk mindenkit, hogy az eddig be nem jelentett, gabona és liszt készletet késedelem nélkül jelentse be, a mit ha megtesz elkerüli a súlyos és megszégyenítő büntetést.

A bejelentéseket a városház kitanácsstermében kell meg tenni, ahol a hivatalos közegek kiszámítják, hogy ki-ki a készletéből mennyit tarthat vissza, ugyanott lehet a téves bejelentéseket is kiigazíttatni.

A háboru alkalmi nyereségek megadóztatása

Makó, március 11.

A pénzügyminiszter rendeletét adott ki a háboru alkalmi jövedelmeinek megadóztatásáról. A jelenlegi háboru állapot által előidézett rendkívüli viszonyok — mondja a rendelet — számtalan olyan haszonhajtó foglalkozásra nyújtanak alkalmat, amelyeknek harmadik osztályu kereseti adó kötelezettsége kétségtelen. Mint-hogy azonban a harmadik osztályu kereseti adó alá eső haszonhajtó foglalkozásoknak bejelentését a most idézeti törvény nem tette kötelezővé, az ilyen foglalkozások üzése — különösen mint-hogy azok túnyomó részben alkalmi jellegűek — a kivető közegek előtt eddig a legtöbb esetben ismeretlen maradt és nem kerülhetett megadóztatás alá.

A pénzügyminiszter figyelmezteti a pénzügyi hatóságokat az 1915. évi XXI. t. c. 8. árá, amely az ilyen alkalmi foglalkozást üző felekkel szemben, akikhez természetesen az üzleteket közvetítők is tartoznak, akként rendelkezik, hogy mindazok, akik 1914. évi augusztus hó 1. től fogva olyan állandó vagy alkalmi haszonhajtó foglalkozást üznek, amelynek hozadéka harmadik osztályu kereseti adó alá esik, de amely után megadóztatva még nem lelték, tartoznak ezt a foglalkozásukat, amennyiben azt a most hivatkozott törvény életbeléptekor (vagyis 1915. évi december hó 29. én) vagy azt megelőzőleg már üzték, legkésőbb a törvény életbeléptétől számított 30 nap alatt, egyébként pedig a foglalkozás megkezdésétől számított 15 nap alatt az illetékes pénzügyigazgatásnál (székesfővárosi adófelügyelőnél) bejelenteni.

A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez és büntetendő. Ezekben az esetekben, ha az adókiadó bizottsági tárgyalás megtartásáig az adó beszedése veszélynek van kitéve, a harmadik osztályu kereseti adót, a reá eső állami adóptételekkel együtt a pénzügyigazgató (székesfővárosi adófelügyelő) végzésileg állapítja meg s az ekképen kivetett adó egyszerre esedékes és azonnal fizetendő. A kivetés ellen 15 nap alatt netalán beadott és az adófelosztó bizottság által tárgyalandó felebbezés az adó behajtását nem gátolja.

A háboru az iskolában...

Makói aprószentek

Makó, márc. 11.

Az egyik makói iskolában történt, hogy a tanító ur szépen föl-adta a gyerekeknek a kérdést egy tómondat irányában. A gyerek bizonyos Szabó nevezetű, néhány pillanatig mélyen elmerült a magyar nyelv kincses mélységeibe, azután, mint hősök ivadékához illő, nagy bátran kivágta a feleletet ekképen: Az öreg katonák lassan maséroznak. „Szó, ami szó, ez nem éppen tómondat, de szép és igaz is, kiváltképpen mai nap-ság. A tanító ur persze szigoru nyelvi szempontok szerint ítélkezett, elleuben két kis nebuló a harmadik pad tövében egyszerre csak mélyen folsóhajt és a szemükben áruló könnyek harmata csillog. A tanító ur szíve nincsen éppen köből, a szeme is jó meo, észreveszi és megkérdezi őket. No, gyerekek, hát nálatok miért törtött el a mézeses? A két fiu szőgyenkezve és szépege mondja: — tanító ur kérem szépen, csak azért, mert az édes apuka tegnapielőt vonult be katonának. Nézvezt apukák éppen ötven körül járnak és most valahol a szegedi kaszárnyában gondolnak a fiaikra. Más.

Gyakorlatot irtak a gyerekek az egyik osztályban, kerék mondatokat, amelyekben a gyereklők édesége és okossága mosolyog, mint az ablakon a máciusi napsugár. De néha hiszen a napsugár is eltűnik, mert föllegek kószálnak az égen, akármennyire tavasz van is a jó öreg kalendárium szerint. Az egyik fiu, nyílt tekintetű, beszédes arcu gyerek, ezt a mondatot kanyarította bele, sok más mellett a gyakorlatos füzetébe: A hadi foglyokkal is jól kell bánni, mert azok is emberek és az oroszokat a csarnok cár kergeti ellenük. A fiu, aki ezt a mondatot leírta anno 1915. árva gyerek, az apja, derék, szorgalmas makói iparos a magyarság kemény és győzelmes északi harcában az orosz ellen esett el. A tanító ur, mikor ezt a mondatot elolvasta, szép eszöndesen avokra a művelt ellenségeinkre gondolt, akik barbárnak és hunnak nevezik a magyart, ha ugyan tudják, hogy ilyen nemzet is él, küzd és szenved a világon.

Magint más, megint egy csillogó esőpp a mai könnyes és véres écsánból, amelyen a humor kedves, magyar lénye is keresztüllánc. Megint csak a tanító bácsi beszélgét a fiukkal. Földrajzról

van szó, ami valóságos háboru tantárgy mostanában, amolyan mozgó tudomány, tulajdonképpen havonkint, néha hetenkint változik egyik másik fejzete. Hadvezérek és hadseregek forgatják föl időnkint, annyi bizonyos, hogy akár-hogy visszaforgatnak is néha, a végén mégis csak másképpen fog festeni, mint a nagy háboru előtt volt, régen két esztendője. A tanító kérdezi, hol vannak benn a mi seregeink legmélyebben az ellenséges földön? Az egyik gyerek harsávan elkiáltja: Dánaburgnál! Hol volt eddig a legnagyobb eszta? kérdezi tovább a mester. Dánaburgnál! harsogja az előbbi hang, tulszárnyalva mindent.

És azután miért? kérdezi mosolyogva ezen a nagy bizonyosságon a mester. — Mert az én édes apám is Dánaburgnál van — hangzik legharsányabban a válasz.

Igaz van a fiúnak, még Frűd tanár is igazat adna neki, az pedig nem a legutolsó mester a maga mesterségében.

(j.)

A férjgyilkos katonatisztné házasságle

Izgalmas esküdtszéki tárgyalás

A nagyváradi esküdtbírótság most kezdte meg annak a szenzációsan érdekes bűnygynek a tárgyalását, amelyről annak idején sokat irtak a lapok. Preiszné Károly honvédőhadnagyot két év előtt egy éjszaka revolverrel agyonlőtte a fiatal, szép felesége. Preiszné letartóztatott, később azonban szabad ábra helyezték és így ma szabadlábán védekezhet. A főtárgyaláson megdöbbető részletek derültek ki arról a életéről, amelyet a szerencsétlen házaspár folytatott.

A főtárgyaláson Balás Elemér dr. nagyváradi törvényszéki elnök elnökölt Preiszné Adorján Emil dr. nagyváradi ügyvéd védi.

Bálpőjeggel nagy közönség hallgatja a tárgyalást. Preiszné most is szép, de a szenvedés megviselte, nagyon megtört, csak roncsa a régi szép asszonynak. Beszéde halk, érzik rajta a szenvedés, a gyöngeség és a kimerültség. Csak egyszer beszélt hangosan, mikor azt mondotta, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Az elnök kérdésre elmondja, hogy 28 éves, 2 gyermeke van, római katolikus, vagyona hatvan ezer korona, ami 24000 korona teher van. Férjéhez szerelemből ment. A főhadnagy azonban tele volt adóssággal és amikor házasságuk első évében ikrei születtek, Preiszné beteg lett. Kólesönökéri fordult az ügyvédekhez, ügynökökhöz, bankokhoz.

Legtöbbször én mentem kérni — feleli az elnök kérdésére. — Az uramnak egy bankigazgató azt mondta, hogy ha nem tudja eltartani a feleségét, miért nősült meg? Ettől kezdve többször nem akart menni.

Én mentem, pedig tudtam, a barátainom megmondták, hogy milyen hírek járnak rólam.

— Meggyanították női erkölcsében — szól az elnök.

— Igen, mert látták, mikor le-jövk az ügyvédől és ő a kapuban várt. Egy tartalékos tiszt gá-zsijáról volt szó, amit ő elköltött. Látták, mikor az utcán odaadtam neki a pénzt, amit az ügyvédől hoztam. Mondtam Károlynak, hogy miket beszélnek rólam, azt felelte: Hadd ugassanak a kutya, én nem bánom.

Felküldött egy pécsi bankba. Már harmadszor voltam az igazgatónál és mentam, ne hagyjon annyiszor hiába járni. Azt kérdezte, hol van a férjem. Mondtam, hogy nincs Pécsen, ahogy az uram mondta, hogy feleljek. Az igazgató faggatott, végül azt mondta: Tudom, hogy a férje otthon fekszik a diványon, szivarozik és ujságot olvas, nem bánja, ha a felesége akármilyen módon szerzi meg a pénzt! Azt mondta, menjek haza. És azt mondta mondjam meg az uramnak, hogy gazember. Meri a legegyszerűbb parasztembernek is szent a felesége. Sirva mentem haza. Azt kérdezte: Mit bögsz? Hoztál pénzt? Mikor mondtam, hogy nem, megint kérdezte: Mit bögsz? Erre elmondtam neki mindent. Férjem azt felelte: „Eredj a fenébe. Ezért nem volt érdemes annyit járni.”

— Volt még egy pártfogónk. Erreth János pécsi főispán sokat segített rajtuk, anyámékon is. Az áthelyezésnél is segített, ő volt a násznagyom, a fiam keresztapja. Felvett a pécsi takarékpénztárnál nekünk 8—10 ezer koronát, hogy ebből rendezhessük adósságunkat. De az uram nem fizette pontosan a kamatokat. Ekkor Erreth ajándékba adott a fiamnak 8—10 ezer koronát azzal, hogy fizessék ki az adósságot. De azután tegyük vissza a fiamnak a pénzt. Erreth már meghalt.

— Hány éves volt? — kérdi az elnök.

— Hetven, vagy hetvenöt, nem tudom pontosan.

Ezután az elnök kérdéseire elmondja, hogy mikor áthelyezték férjét Nagyváradra. Preisz 400 koronával olesőbban bírbe adta a pécsi lakást, csak hogy egyszerre megkaphassa a két évre a bért 1400 koronát.

Vellomása során ismételtelen hangoztatta, hogy férjét nem akarta megölni, hanem öngyilkosságot akart elkövetni. Felizgatt állapotban volt, nem tudja, miként érte a golyó férjét. A revolvert — ugy emlékszik — ő töl-tötte meg a végetes éjszakán.

A tárgyalást holnap folytatják.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 12. Vasárnap. Róm. kath. és Protest. A 1. Inv. Görög-orosz február 28. B. Nbőjt. Nap kel 6 óra 27 perckor, nyug-szik 5 óra 14 perckor.

— Kitüntetett makói kadett. Örömmel adunk hírt egy derék makói fiu kitüntetéséről. Gergely Sándor a kitüntetett makói hős katona, akit a déli harcáren ért a kitüntetés. Az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért s példát adó vitézségéért az első osztályu nagy vitésségi éremmel

tüntették ki. A kitüntetett makói fiú Glück Lajos makói sarkórártáros fia, a polgári életben szobrászművész s a müncheni szobrászati akadémia jeles növendéke. A polgári életben is számos kitüntetés érte, már kiváló művészi munkáiért s most a harctéren is megmutatta, hogy első az első között. A hős makói kadett Lovcsen bevételé körül szerzett érdemeket a szép kitüntetésre.

— A Kuria ítéletének kihirdetése a hadseregszállítók ügyében. Beregi Béla és társai hadseregszállítók ügyében a Kuriáról az iratok már leérkeztek a szegedi törvényszékhez. Hevesy Kálmán főtárgyalási elnök a legközelebbi napokra kitűzi a legfelsőbb bíróság ítéletének kihirdetését.

— Arany érdemkereszt. Hogy a hosszú háboruban mit jelent, ha a hadseregnek önfeláldozó orvosi kar áll rendelkezésére, mely a fronton épügy mint a front mögött fáradtságot nem ismerő odaadással teljesíti kötelességeit, alig kell említenünk. A csanádmezei orvosi testület hadbavonult tagjai mindannyian legfelsőbb elismeréssel dícserekedhetnek. Ma értesülünk, hogy a lelei közszéki orvost, Ferenczi Emil dr.-t aki a háboru kezdete óta a harctéren teljesít szolgálatot, a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. Ferenczi dr., akit Lelén önfeláldozó, odaadó buzgalmaért nagyon szeretnek, a napokban ezredorvossá lép elő. A kitüntetés a közszégen osztatlan örömet okozott.

— Zöld paroli és a menászi. Két csanádmezei katona, egy makói és egy földéáni fiú szinte nagy bánattal számol be nekünk egy tábori lapon. Ha csak ez a szomorúságuk van, amiről írnak, nincs is olyan nagy baj. A 46. ki gyalogezredben szolgáltak eddig és örültek a szép zöld parolinak. Ma panaszkodva írják: „Mint volt 46 os bakák írjuk szomorú sorunkat innét a 63 as ezredtől, ahol két hete, hogy a szép zöld parolink helyett narancsárgát adtak. De amint a parolink megsárgult, úgy megsárgult a rózsás arcunk is és szívszorongva gondolunk vissza a szép ezredünkre. Igaz, hogy itt is öfélége Királyunk katonái vagyunk, de amint a zöld paroli eltűnt, úgy tűnt el a jó magyar menászi és tüzes karunk leroskad a fegyver sulya alatt.“ No hát nem kell ugy elkepedni fiúk, a sárga parolival is lehet hőskönn lenni és ugy teljesíteni a kötelességeket, mintha még mindig a szép zöld paroli díszleze a bluzon...

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Tamasi György Ács Máriával. Elhaltak: Kis Antal 2 hónapos, Köblös Etel Gilice Istvánné 34 éves, Engedi László 14 éves korában.

— Elveszett. Folyó hó 7 én a rákosi, vagy a komlósi uton kocsiról egy zsák kukorica elveszett, — Kocsis Mihály a nevére kiállított munkásigazolványát elvesztette. Felhívattak megtalálók, hogy a talált kukoricát és könyvet a rendőrséghez hozzák be. — A rendőrségnél talált bankjegy őriztetik gazdátlanul, tulajdonosa átvetheti.

— Eltűnt katonák nyomozása. A os. és kir. közös hadügyminiszterium, a magy. kir. honvédelmi miniszterium és a Magyar Vörös Kereset Egylet hozzájárulásával

és támogatásával a budapesti „Tudósító Iroda“ mult év december óta „Katonanyomozó Jegyzék“ címmel lapot ad ki, amely kizárólag az eltűnt katonák felkutatását célozza s a kutatás sikerességének előmozdítására sok keresett katonára arcképet is közli. A lap — melynek élén gróf Batthyány Lajos és gróf Hadik-Barkóczy Endre főmegbízottak állanak — havonként kétszer jelenik meg legalább 15.000 példányban és az összes csapattesteknek a harctérré, a front mögött, az összes kórházaknak Magyarországon és Ausztriában, valamint a hadifogzágól hazatért rokkant katonáknak hivatalból ingyen küldetik meg. A lap felelős szerkesztője B. Virágh Géza. A kutatások közlési feltételei megtehetőek a „Katonanyomozó Jegyzék“ szerkesztőségében és kiadóhivatalában (Budapest, IV. Váci utca 38. I. emelet).

— A: anyós válni akar. Ki nem nevetett már a jóízű anyós-vicceken, kit ne derített volna hangos kacajra egy-egy harcias anyós. Ezeket az anyós történeteket s vicceket a legszellemesebb módon gyűjti rakába az Uránia vasárnap előadására, melyet nevetés nélkül végi nézni egyszerűen lehetetlen. Szikrázó szellemesség s paján jökedv vonul végig a darabon, mely „Az anyós válni akar“ címén az Uránia vasárnap kiadott ujdonsága. Ebben a szomorú világban a szellemi erejével hat ennyi jóízű humor, mely oly pompás szórakozást nyújt majd az Uránia vasárnap látogatóinak.

— ÉRTESÍTÉS. Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy az eddigénél sokkal nagyobb és szortirozottabb raktárral állok b. rendelkezésükre Nagy választékom van eredeti modell k. lapokból. néve b. pár-fogásukat, kiváó tisztelettel; We szmann Malvin. Telefon: 174. sz. am.

A honvéd sirja

A honvédát Szabó Sándornak hívták, s még csak 18 éves volt, mikor a csatába vitték. Fiatal szívében lelkesedés, sapkáján virágok, fekete noteszában egy olcsó kis fénykép — ō róla — így ment; el Szabó Sándor is hazulról, mmint a többi ezer meg ezer ifjú bajtárs és nem jött többé haza — édesanyja ölelé karjába. Fiatal, piros vére a galíciai havon folyt szét, vagy Uzsok hólepte börtöné, hisz oly mindegy, hol alusza örökös álmát a kis honvéd.

Fekete kis noteszét hazaküldték a fényképpel, meg a levelekkel együtt s így hámozta ki a hatóság, hogy Szabó Sándor 1897 ben született és Makón, a Szende-utcában, 17. szám alatt lakott. A noteszból egy gyűrött papírlap is kihullott, melyen kuszált, gyerekes írással egy verset írt le Szabó Sándor valahonnan, mely ott termett valahol Uzsok alján, a hős honvédek között. Ki írta, honnan származik, — nem tudjuk, de a népköltészet egyik leg-szebb remeke bontakozik ki az

elmosódott írásból. Ide iktatjuk szó szerint, ahogy leirtuk:

Megásták a honvéd sirját
Az uszoki völgybe,
Körös-körül ráhajlik a
Fenyves erdő zöldje.
Ágyudörgés, trombitaszó
A bucsuzatója,
Vérrel himzett hólepadó
Bárony takarója.
Isten veled, szép magyar föld,
Ahol én születtem,
Szülőimtól, testvérimtől
Jaj, de távol estem.
Édes anyám nem ültethet
Rózsát a siromra,
Éjjelen át a párnáját
Könnyével locsolja.
Bajtársaim, titeket is
Áldjon meg az Isten,
Az uszoki szorosokba
Gyász-sirom meglettem.
Írjátok meg jó anyámnak,
Ha tudtok felőlem,
Ne sirassa a gyermekét,
Sirhant takarta el.
Messze szólnak már az agyuk,
Csendes a sir tája,
Gyászindulót zokog már a
Fenyves erdő fája.
Csak egy asszony boldogságát
Zárta be magába,
Kinyílik a feje felett
Hazánk szabadsága.

A hadisegélyek kiosztása

A jelentkezések sorrendje

Makó, március 11.

A hadisegélyben részesített egyének a segély összegek felvétele végett a következő napokon és sorrendben kötelesek jelentkezni:

Akiknek vezetékneve B betűvel kezdődik, március 16. napján.

Akiknek vezetékneve A, Á, C, Cs, D, E és É betűkkel kezdődik, márc. 17. napján.

Akiknek vezetékneve F, H és I betűkkel kezdődik, március 18. napján.

Akiknek vezetékneve J, G és Gy betűkkel kezdődik, márc. 20. napján.

Akiknek vezetékneve K betűvel kezdődik, március 21. napján.

Akiknek vezetékneve L és M betűkkel kezdődik, március 22. napján.

Akiknek vezetékneve N, Ny, Ó és Ő betűkkel kezdődik, márc. 23. napján.

Akiknek vezetékneve P, R, T és Ty betűkkel kezdődik, márc. 24. napján.

Akiknek vezetékneve S és Sz betűkkel kezdődik, március 27. napján.

Akiknek vezetékneve U, Ú, V, W, Z és Zs betűkkel kezdődik, március 28. napján.

A nyugdíjasok könyvecskéinek számfeltétele márc. 28. napján fog eszközöltetni.

A kifizetés mindennap reggel 7 órákor kezdődik. Azok, akik a kijelölt időben nem jelentkeznek, a segély összeget csak a következő kifizetések alkalmával fogják megkapni.

Felhívattak végül a segélyben részesülők, hogy a kifizetéshez

1—2 korona aprópénzt is hozzanak magukkal.

Makón, 1916. március 11.

Dr. Galambos sk.
polgármester.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(1132)

116. fejezet.

A velencei balek.

— De ezen még nem vagyunk ám túl! folytatá Berta. A Damokles-kard még mindig fejünk fölött lóg. Atyád ellenzi házasságunkat.

— Lshet!

— És bizonyára utánad is fog jönni!

— Arra is elvagyok készülve, kedvesem.

— És te oly könnyen veszed ezt?

— Nem veszem egyáltalán sehogysem! Jöjjön, aminek jönnie kell! Egyébiránt, nem egészen úgy áll a dolog, mint mondd. Atyám nem ellenzi frigyünket. Legfőljebb támogatását fogja megtagadni. De ezzel nem sokat tőrdöm. Tudok én dolgozni érted! Berta végtelen gyöngéd pillantással jutalmazta ezt a kijelentést. Ezalatt el is készült.

Lemenvén az utcára, éppen egy üres bérkocsi haladt el a fogadó előtt.

A kocsi a fiatal párt a vendégfogadóból kijönni látván, rögtön feléjük fordult és élénk taglejtésekkel mutatta, hogy vinni szeretné őket.

Folyt. köv.

Makói Uránia Színház

Vasárnap, március 12-én délután 4 és este fél 9 órákor

Az anyós válni akar

Vigjáték 3 felvonásban.

A főszereplő:

Anna Müller-Linke

A bosszu szigete

Dráma 2 felvonásban.

Ház eladása

Vb. egyesült makói hagyma- és zöldségtermelő kertészek értékesítő szövetkezetének csődválasztmánya a csődtömeghez tartozó a makói 1562. számú tjkvbe 1590. és 1591. hrsz a. felvett és a Deák Ferenc-utcában levő 1616. és 1617. népsorszámu házat értékesíteni óhajtván, venni szándékozókat felhivom, hogy vételi ajánlataikat 1916. március 24-ig alólirott tömeggondnoknál írásban adják be.

Makó, 1916 márc. 9-én

Dr. Dallos Sándor

ez idő szerint tömeggondnok

Eladó föld.

A Karabuka sarkánál, Fűrge Imre szomszédságában

2 és fél fertály tanya-föld

a rajta levő épületekkel együtt, valamint ennek a szomszédságában levő

2 fél fertály tanya-föld, valamint a margitjai járandóban Murvai János szomszédságában

7 kis hold járandó

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt örökáron szabadkézből ELADÓK. Értekezni lehet:

Dudás Jozseffel

Makón, Vásárhelyi-utca 80. ujszám alatt.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy az Aradi-utca 102. sz. alatti GERA-féle

korcsmahelyiséget

nyitni, ahol a legjobb italokat mérsékelt áron árulom.

Tisztelettel:

CZÉNE MIHÁLY

vendéglős.

Nyolc öles kazal szalma a város közelében eladó Grünstein Márk

Egy kisasszony azonnal felvétetik IRITZ SÁMUEL özv. cégnél.

HÁZELADÁS.

A Huszár-utca 10. ujszám alatti házam

szabadkézből eladó.

Vevők jelentkezhetnek:

ERDEI DANIEL

tulajdonosnál.

Házeladás.

Szent Gellért-utca 18. ujszám (13263 régi) szám alatt levő

h á z

szabadkézből örökáron ELADÓ

Értekezni lehet:

Sinka György

tulajdonossal Szent Gellért-utca 18. ujszám alatt

Marschall 8-as magánjáró készlet, Nicholson 6-os magánjáró készlet, 6-os Magyar állami motorgarnitúra 10 lóerős MÁV. lokomobil, 8-as Umrath garnitúra, kéveköts aratógépek, fűkaszálók, gereblyék o'csón eladók

Glück Samunál

Makó.

Kéveköts aratógépek

manillazsineggel,

fűkaszálógépek, lógereblyék, tengeri ültető gépek, eke kapák,

mérlegek, vízmentes ponyvák, gépolaj és mindennemű gazdasági gépek és fejszerelési cikkek legolcsóbban beszerezhetők G L Ü C K S A M U cégnél Makón.

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.**

A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti Kudar-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az IDEÁL-kézfinomítót használjuk.

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okszerű kezelés mellett az IDEÁL-arckenőcsőt használjuk. Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva és

KUDAR LAJOS újvárosi gyógyszerertárban szerezhetők be. — Telefonszám 68.

Házeladás.

A Bárány-utca 16. ujszám alatt levő

h á z a m

örökáron, szabadkézből ELADÓ. Értekezni lehet:

Martonosi Józsefné tulajdonossal, a feleti száma alatt.

Egy ügyes

vincellér

kerestetik IRITZ SÁMUEL özv. cégnél.

Eladó földek.

Az apátfalvai ugarban

egy köblös föld

és a hosszú hegyben

2 napos pusztaföld

szabadkézből örökáron eladók. Értekezni lehet az örökösökkel, Királyhegyesi utca 2., vagy pedig Szigligeti utca 1. szám alatt.

ORVOSOK

Igazolják, mint legkifinomultabb köhögés elleni szert a:

Mindenki használják

Köhögés

rekedtség, elnyákosodás, hurut, száraz, harag, elkes és köhögés elleni szert, mely miatt minden haragosnak nélkülözhetetlen. 6000 orvos és más orvos igazolja a biztos sikerét ezen évszázados gyógyszeren és köhögés elleni szert. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hadi szolgálatban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban.

KIADÓ FÖLDEK.

közel a városhoz gabona és hagyma termelésre Iritz Miksánál